

KN Kyrknyckeln

En tidning från Svenska kyrkan i Luleå • Nr 4 2013

Tema Barndom

Lek och allvar
i barndomslandet

Pias skuldtunga
barndom
Sidan 3

Tillsammansgruppen
vågar prata om missbruk
Sidan 6

Karin Mamma Anderssons
konstnärblick på barndomen
Sidan 8

Svenska kyrkan
I LULEÅ

Jesus säger: "Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske Faders ansikte."

Matteusevangeliet 18:10

I detta nummer

sid. 3–5

sid. 6–7

sid. 8–9

sid. 10–12

sid. 15

sid. 16

Bilden beskuren

När mamma är bipolär	_____	sid 3–5
Tillsammans är man inte ensam	_____	sid 6–7
Kultur: Karins målade barndom	_____	sid 8–9
Leka kyrka, Örnäs kyrka 50 år	_____	sid 10–12
Krönika: Alla är vi barn	_____	sid 13
Kalender och notiser	_____	sid 14
Ge alla barn en framtid utan våld	_____	sid 15
Hannas julpyssel	_____	sid 16

OMSLAGSBILD: Sinthia Suthaharan har hittat biskopsskruden i kyrkskåpet i Örnäs kyrka. Foto: Anders Alm

Barn i alla länder

Hon är en stor liten människa, Malala Yousafzai. Den unga flickan från Pakistan som på grund av sin kamp för flickors rättigheter blev skjuten av talibaner men mirakulöst nog överlevde. Vi tänker på henne och alla andra barn i krig som behöver vårt stöd. Ett sätt att bidra till förändring är att stötta Svenska kyrkans julkampanj "GE ALLA BARN en framtid utan våld".

Som barn förstod inte Pia Johansson varför hennes mamma inte var som andra mammor. Det var först i sena tonåren hon insåg att mamma var bipolär. Den trygghet hennes mamma inte förmådde ge henne fick hon istället av sin moster. I dag brinner Pia för att ta bort skammen kring psykisk ohälsa. Du kan läsa hennes berättelse i det här numret av Kyrknyckeln, som har temat barndom.

Vart femte barn i Sverige lever i familjer där någon av föräldrarna är alkohol- eller drogberoende. Emma (fingerat namn) är ett av dessa barn. I våras började hon i en Tillsammansgrupp, Svenska kyrkans och Luleå kommuns gemensamma arbete för barn som lever i familjer där det finns eller har funnits missbruk. Läs om vad gruppen har betytt för Emma.

I det här numret har vi även förmånen att få publicera bilder på några av den internationellt kända konstnären Karin Mamma Anderssons tavlor. Karin bor sedan många år tillbaka i Stockholm, men sin barndom hade hon i Luleå.

Örnäs kyrka fyller 50 år den första advent och det ska självklart firas ordentligt. Du kanske är en av dem som har minnen från den tid då kyrkan var ny? Samma dag har barnens altarskåp i kyrkan ettårsjubileum. Kyrknyckeln har varit på besök i kyrkan där barnen får ta plats.

Nästa helg tänds vi det första adventsljuset och sjunger in advent. Redan nu nynnar vi tyst "Ett litet barn av Davids hus ska göra vinternatten ljus..."

Välkommen till kyrkan!

Trevlig läsning,
önskar redaktörerna
Eva Bergman och
Karin Holmgren
Tyskling

Vi finns på Facebook

Har du hittat till församlingarnas sidor på Facebook? Där kan du ställa frågor, diskutera, delta i tävlingar, ge svar, lära känna nya personer, få tips om konserter, gudstjänster och mycket annat.

Luleå domkyrkoförsamling:
www.fb.com/luleadomkyrko
Nederluleå församling: www.fb.com/nederlulea

KN-Kyrknyckeln är en tidning från Svenska kyrkan i Luleå. Tidningen utges av Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling med fyra nummer per år och delas ut gratis till alla hushåll i församlingarna. Tidningen finns även att läsa på vår hemsida www.svenskakyrkan.se/lulea

Ansvarig utgivare: Kyrkoherde Richard Marklund, Nederluleå församling.
Ställföreträdande ansvarig utgivare: Domprost Charlott Rehnman, Luleå domkyrkoförsamling.

Redaktörer: Eva Bergman (Nederluleå församling)
Karin Holmgren Tyskling (Luleå domkyrkoförsamling)
I redaktionen: Anders Alm, Ulf Boström, Catrine Kostenius, Anna-Stina Svedberg.

Hör gärna av dig via e-post till kyrknyckeln.lulea@svenskakyrkan.se

Vi ansvarar inte för inskickat material som vi inte har beställt. Däremot tar vi gärna emot alla redaktionella tips.

Redaktionens postadress: Nederluleå församling, att. Kyrknyckeln, Box 42, 954 21 Gammelstad.

Luleå domkyrkoförsamling, växel 0920-26 48 00
Nederluleå församling, växel 0920-27 70 00

Tryckt på miljövänligt papper hos Lule Grafiska AB.

Nästa nummer av Kyrknyckeln kommer i mars 2014.

Svenska kyrkan
I LULEÅ

Som barn var Pia omedveten om att mamma var bipolär. När mamma blev dålig fick Pia bo hos sin moster i Älvsbyn som kom att bli hennes andra hem.

Egentligen var Pia Johansson en glad tjej som barn. Hon pendlade mellan två hem under hela uppväxten. Hon bodde hos mamma i Luleå och hos mosters familj i Älvsbyn.

Det var först i sena tonåren som hon insåg att hennes mamma var bipolär.

– Hade jag inte haft den trygghet som min moster gav så hade jag inte kunna prata om det här idag.

Alla skollov, alla sommarlov, alla jullov spenderade lilla Pia hos sin moster i en by utanför Älvsbyn. Mamma behövde vila upp sig fick Pia veta under hela sin uppväxt.

– Min moster kom och hämtade mig så fort mamma blev dålig. Jag anade att mamma var avvikande, men jag visste ju ingen annan mamma, jag hade inget att jämföra med.

Hon minns hur ledsen hon kunde vara under jularna i Älvsbyn för att mamma inte var där.

– Det som var absolut svårast var separationerna. Att skiljas från min mamma när jag skulle till moster. Och tvärtom.

Samtidigt kan hon minnas den mamma som kunde ösa kärlek över henne när allt var som det skulle vara.

– Min mamma har alltid varit en

människa med mycket känslor, hon har alltid gett mig mycket kärlek när hon mått bra.

Ingen pappa

Pias pappa fanns aldrig med i bilden under uppväxten. När hon föddes i Stockholm hade han redan dragit vidare till ett annat och för Pia okänt liv.

– Därför blev också min mosters

Pia Johansson sökte och fann verktygen för att komma tillrätta med den trasiga självkänslan och det dåliga självförtroendet. Idag är hon mitt i arbetet med att skriva en bok om relationen till sin mamma.

”

Min mamma har alltid varit en människa med mycket känslor, hon har alltid gett mig mycket kärlek när hon mått bra.

”

man i Älvsbyn en viktig förebild för mig under uppväxten.

Det var först som sjuntonåring hon samlade mod till sig och tog kontakt med sin pappa.

– Jag minns hur jag ringde socialen från en telefonkiosk och fick hans adress. Jag är glad att jag lärde känna honom. Han gick bort 2004.

Upptäckten

Den fulla insikten om mammas sjukdom växte fram under de sena tonåren. Mamma var inte som andra, hon var bipolär som betyder att man i perioder är antingen manisk eller depressiv. I Pias mammas fall handlade det mestadels om perioder av mani.

– När man är manisk har man förmågan att spendera för mycket pengar eller kasta saker. Jag vet inte hur man ska förklara. Det blir så forcerat allting. Det blir som om man handlar före man tänker.

Hon minns hur arg hon kunde bli när mamma blev manisk.

– Jag gapade och skrek, men ilskan tjänade ingenting till för mig. För sedan kom det dåliga samvetet.

Och skulden vandrade hand i hand med skammen. Hon skämdes inför sina kamrater över sin konstiga mamma.

– Men faktiskt skämdes jag ännu mer över mammas tro. Ingen av mina kompisars föräldrar var troende, men mamma var kristen. Och jag vet att hennes tro har hjälpt henne mycket när det varit tungt.

Pias tonårstid blev kaotisk. Hon

ville bryta sig loss som alla tonåringar. Kom i dåligt sällskap, levde i en destruktiv relation och drack för mycket. Samtidigt insåg hon att den hon skulle frigöra sig från behövde henne mer än någonsin.

– Det blev mycket skuld. Hon behövde mig och jag ville bort. Våldigt mycket skuld.

Det var som värst när Pia var runt tjugo år. Hon började ta mer ansvar för sin mamma. Hjälpte henne till sjukhus, när manin gled över i psykos. Det var Pia som fick se till att mamma hade det bra. Hon förvandlades till mamma åt sin egen mamma.

Krisen

Skulden bar Pia med sig och bäddade in i vuxenlivet. Hon hittade en stabil man, fick två barn och allt verkade stadga sig. Men man kan inte fly från sig själv. För tio år sedan kom den stora krisen. Pia hade påbörjat sin utbildning till hälsovägledare och i en fördjupningsuppgift skulle hon berätta för klassen hur det var att vara anhörig till någon som är bipolär. Hon hade aldrig pratat om det offentligt förut.

– När jag satt på lektionstimmen och berättade om min mamma så kom tårarna, det hade jag aldrig varit med om tidigare. Det var väldigt jobbigt.

Fördjupningsuppgiften blev början till en kris som blev en möjlighet. En resa med sig själv. Pia skilde sig och levde för första gången i sitt liv ensam, de veckor hon inte hade

barnen. Hon sökte och fann verktyg för att komma tillrätta med den trasiga självkänslan och det dåliga självförtroendet.

– Jag började jobba mentalt med avslappning, visioner och mål. Jag blev mycket lugnare när jag mötte mamma, jag brusade inte upp när hon blev arg på mig. Jag förstod att det var hennes tillstånd som gjorde henne förbannad på mig.

Nästa steg var att ta reda på vem hon själv var och vad hon ville med sitt liv. I tio år har Pia jobbat med sig själv och kommit ut i andra änden av tunneln.

Boken

Idag är hon på god väg att skriva en bok om relationen till sin mamma och håller regelbundet föredrag i ämnet. Boken är tänkt som en inspiration för att andra i samma situation ska kunna hjälpa sig själva. Hon brinner för att ta bort stigmatiseringen kring psykisk ohälsa.

Och den kristna tro som burit mamma genom svårigheter i livet och som också Pia delade under barndomsåren har åter vaknat till liv.

– Jag är uppvuxen med en gudstro som jag förträngde när jag var i övre tonåren. Men sen har jag tagit fram den när jag började min resa med mig själv. Den har gett mig en styrka som jag inte hade förut.

Text: Ulf Boström

Foto: Anders Alm

Det röda täljstenshjärtat ligger alltid på köksbordet. Ibland när Emma är ledsen tar hon det i handen och kramar det.

Tillsammans är man inte ensam

Emma kan inte hålla händerna borta från det röda täljstenshjärtat på köksbordet. Hon väger det i handen, smeker ytan, ställer tillbaka det, plockar upp det igen. Hjärtat är en avskedspresent från Tillsammansgruppen, Luleå kommuns och Svenska kyrkans gemensamma arbete för barn till föräldrar med missbruksproblem.

– Det där hjärtat betyder mycket för Emma, säger mamma Marie. Gruppen har gjort en sådan otrolig skillnad för henne.

Emma, som går i mellanstadiet, är en helt vanlig flicka som inte är särskilt van vid att sitta och samtala med vuxna om svåra saker runt ett köksbord. Hon lever tillsammans med sin mamma Marie men egentligen ska hon vara hos pappa halva tiden.

– Fast jag är alltid här, säger Emma. Familjen hon växt upp i har präglats av pappas problem att hantera alkohol. Mamma Marie är frispråkig och öppen om hur familjen haft det, men väldigt mån om att inte hänga ut sin före detta man. Men så mycket

förstår jag att det aldrig har varit frågan om dramatiska urspårningar eller våldsamheter. Det handlar mer om besvikelser, att aldrig kunna lita på givna löften.

– Emma har nästan aldrig märkt något. Han har alltid kunnat sköta det snyggt, kunnat behålla jobbet och så. Men vi är skilda sedan fem år och fortfarande är jag så oerhört medberoende, säger Marie.

Tillsammansgruppen

Det Marie vill prata om är Tillsammansgruppen. Hon vill berätta om hur mycket den betytt för Emma, så att andra i samma situation förstår att de inte är ensamma och kan fatta mod att anmäla sig.

– Jag tycker det är jätteviktigt att det kommer ut. Att fler barn och föräldrar ser att det inte är deras fel och att man inte behöver skämmas.

För ett år sedan beslutade de tillsammans, mamma, pappa och Emma, att Emma skulle få börja i Tillsammansgruppen, Svenska kyrkans och Luleå kommuns gemensamma arbete för barn till föräldrar med missbruksproblem. Emma försöker minnas hur det var första gången gruppen träffades i våras.

– Det var lite nervöst. Jag tror vi var åtta barn i gruppen och alla var ungefär i min ålder. Det fanns två vuxna ledare, Birgitta och Ulrika, och vi fick börja med att presentera oss för varandra. Sedan tror jag vi lekte någon lek.

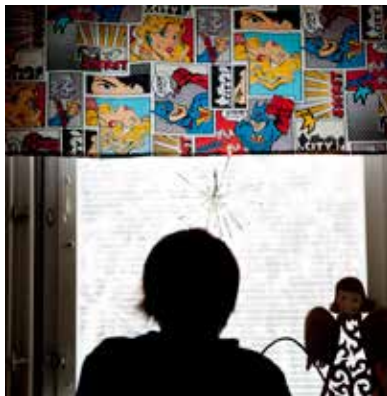
Märkvärdigare än så var det inte. Men redan från början märkte Marie skillnad på sin dotter.

– Jag minns att du kom hem och var så glad och sa: Mamma, inte visste jag att den och den hade samma problem hemma.

– När jag kom dit så var det typ "Va, är du här?" fyller Emma i.

Det visade sig att Emma kände tre av barnen sedan tidigare. Och det betydde att hon inte var ensam i världen. De där eftermiddagsträffarna på Porsökyrkan kom att betyda allt mer för Emma.

Inger Asplund, församlingspedagog och ansvarig för föräldragruppen i samma arbete, sitter också med runt köksbordet. Förutom att leda sam-

För Emma har Tillsammansgruppen gett insikt om att hon inte är ensam i världen om sin situation.

tal med föräldrarna har hon fungerat som hämt- och skjutstant åt barnen till deras träffar. Efter tredje träffen var det hög stämning i bilen hem.

– Jag minns när ni var så fnissiga, ni var så glada. Det var som om man hade dragit ut en gladpropp och så kom det bara en massa skratt ut ur er. Och jag är ju så nyfiken, men man kan inte fråga för det som sägs i Tillsammansgruppen stannar där.

Föräldragruppen

Föräldrarna till barnen träffades separat några gången för egna samtal och där var Inger ledare tillsammans med Maria från kommunen.

– Det är ju så mycket rädsla och skam runt det här, säger Inger. Man är så van att mörka och skämmas. Man bär en fruktansvärd ryggsäck, som man ska låtsas att man inte bär på.

För den får inte synas.

Tyvär var det inte så många föräld-

rar som kom på träffarna, men Inger noterade att Marie tillhörde dem som frimodigt delade med sig av sitt liv.

– Det märktes att du har bearbetat en hel del. Du bidrog ju väldigt mycket genom att bjuda på dig själv i gruppen.

Marie nickar. Hon har hela tiden försökt vara öppen om problemet och jobbat hårt med att gå emot nedstytning.

– Till och med i skolans värld ska det hyschas ned, man får inte prata om det, suckar Marie.

Hjärtat

Emma fortsätter att leka med det röda hjärtat på köksbordet. Hon berättar att de hade ett hjärta i gruppen som fick vandra runt mellan barnen. Den som höll i hjärtat fick berätta om det som varit bra och dåligt under veckan.

– Vågade du berätta om det som varit dåligt också, undrar Inger.

Emma nickar.

– Tidigare hade hon mycket ilska i sig. Nu kommer alla känslor fram, nu är det mycket mer glädje, berättar Marie.

Och hjärtat det får alltid ligga på köksbordet.

– Hon kan ta det ibland när hon är lite ledsen, hon säger ingenting, hon bara kramar det.

Text: Ulf Boström

Foto: Anders Alm

Emma och Marie heter egentligen något annat.

Fakta Tillsammansgruppen

Vart femte barn i Sverige lever i familjer där någon av föräldrarna är alkohol- eller drogberoende. Känner du igen dig? I så fall kan det kännas bra att träffa andra som har varit med om något liknande.

Luleå kommun och Svenska kyrkan erbjuder Tillsammansgrupper för barn och ungdomar som lever i familjer där det finns eller där det har funnits missbruk: Tillsammans Barn 7-12 år och Tillsammans Ungdom 13-18 år.

Du som är med i gruppen får träffa andra i samma ålder som har det som du. Du får hjälp att förstå hur hela familjen påverkas av beroendet. Du stärker din självkänsla och får lära känna människor som lyssnar på dig.

Gruppen träffas en gång per vecka efter skoltid och att vara med är gratis. Ledarna har tystnadsplikt och det som sägs inom gruppen stannar där. Inga journaler förs.

Vill du veta mer? Kontakta Ulrika Enström, diakon, 0920-27 70 83, ulrika.enstrom@svenskakyrkan.se

Se även www.lulea.se/tillsammans

Coming Home, 2006. Akryl och olja på pannå, 122x160 cm.

Karins målade *barndom*

Karin Mamma Andersson är för många ett välkänt namn. Hon är en erkänd konstnär och för några år sedan var hon Sveriges representant på konstbiennalen i Venedig. Förutom att Karin är hedersdoktor vid Luleå tekniska universitet så har hon starka band till sin barndomsstad Luleå där hon växte upp på Bergnäset. I stället för att berätta om sin barndom har Karin valt ut några av sina tavlor. Hon vill att de bilder ni ser här ska få tala för sig själva.

Catrine Kostenius. Bilder: Courtesy Galleri Magnus Karlsson.

WHO IS SLEEPING ON MY PILLOW, 2010
Akryl och olja på pannå, 72x122 cm

Karin Mamma Andersson.
Foto: Patrick Miller.

FILLY, 2010
Akryl och olja på pannå, 84x122 cm

Kompisar från förr, 2001. Akryl och olja på duk, 70x185 cm.

Leka kyrka

Barnen stormar in i Örnäs kyrka när församlingspedagog Karin Belinki Jonsson öppnar portarna. Det ekande mäktiga kyrkorummet fylls med en virvelvind av energi och förtjusta utrop. Det är som om de klivit in genom garderoben till Narnia för att möta ett magiskt land.

Efter ena långsidan står kyrkskåpet, barnens eget altarskåp, och Karin berättar för barngruppen att här kan man leka kyrka. Viga, döpa, predika och be. Här finns allt man kan önska sig: biskopsskrud, prästkläder, nattvardskärl, brudslöja, kollekthåv, dopfunt, altare och till och med en liten kista. När hon öppnar dörrarna till skåpet uppstår ett hämningslöst kaos på nytt. Alla vill prova. Några knäfaller vid altaret och ber, andra turas om att sätta på sig skrudarna som hänger på galgar. Någon stoppar ned en liten docka i kistan och säger nu ska

vi ha begravning, men snabbt är det någon annan som vill använda samma docka för en liten dopceremoni.

– Det är biskopen som har en sådan här, säger Karin och pekar på den trekantig hatt som kallas mitra.

För Karin Belinki Jonsson är kyrkskåpet en dröm som blivit sann. Hon såg skåpet för första gången i Västerås domkyrka för några år sedan och blev förtjust. Första advent fyller skåpet ett år samtidigt som Örnäs kyrka fyller 50 år.

– Barnens altarskåp är toppen när vi har studiebesök av skolklasser och det är fritt fram för barnen att leka

Frida Larsson provar på hur det känns att vara brud.

kyrka under gudstjänsterna. Jag tror på det här att leka sig till kunskap.

*Text: Ulf Boström
Foto: Anders Alm*

Ett hämningslöst kaos uppstår när Karin Belinki Jonsson öppnar portarna till kyrkskåpet.

Nora Ökvist och Cassandra Aheinen väntar på att Wilma Hagerman ska döpa det lilla barnet.

Kassandra Aheinen, Felix Larsson och Erik Olovsson blickar ut över sin församling.

Karin Belinki Jonsson ser till att biskopskläderna sitter som de ska på Cassandra Aheinen.

Läs mer om
Örnäsets kyrkas
50-årsjubileum
på nästa sida

Örnässets kyrka fyller 50 år

Den första advent 1963 fick örnäsborna sin kyrka, ritad av arkitekten Bertil Franklin. Byggnaden känns lätt igen med sina bastanta bruna tegelväggar och i taket öppnar sig de tre valven som leder ögonen mot den magnifika korbäggsmosaiken på 100 kvadratmeter. Mosaiken föreställer det himmelska Jerusalem med stadens tolv portar tydligt utmärkta. Bland annat därför har Örnässets kyrka kallats för portarnas kyrka.

Jubileumsfirandet blir i samma anda som rådde när Örnässets kyrka och Örnäsgården en gång byggdes. Tanken var att det skulle fungera som en folkets kyrka i den nya arbetarstadsdelen. Här samlades scouterna som hade en stor verksamhet. Här hade bostadsrättsföreningar och Tornedalsgillet sina träffar. Och i ett av rummen, som fortfarande kallas för damklubbrummet, hade socialdemokratiska kvinnoklubben sina möten. Det var med andra ord inte bara kyrkan som var hemma i huset.

– Vi kommer inte att skicka ut särskilda inbjudningar utan det blir en enda stor och öppen inbjudan, berättar prästen Boel Paulin.

Text: Ulf Boström. Foto: Anders Alm.

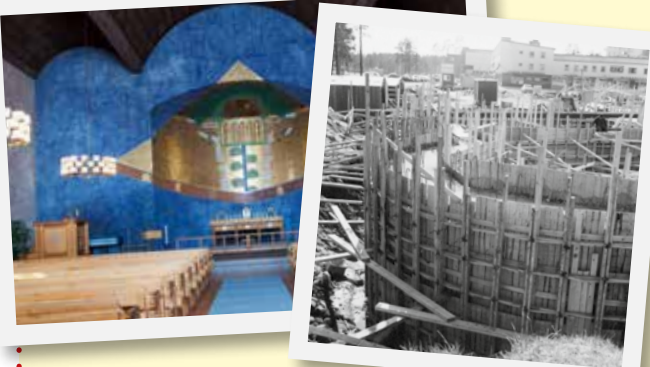

Foto: Landsarkivet

Välkommen till Örnässets kyrkas 50-årsjubileum söndag 1 december!

Program:

- 11.00** Adventsgudstjänst i Örnässets kyrka. Domprost Charlott Rehnman predikar. Dessutom medverkar prästerna Boel Paulin och Yvonne Steinwall, Monica Wasberg och Markus Wargh, musiker, Ceciliakören och Finska kören.
- 12.15** Efter gudstjänsten blir det festligt kyrkkaffe i Örnäsgården, tillbakablickar med Torbjörn Lindahl och Stig

Julbasar

Lördag 14 december kl. 11-15 är det julbasar i Mjölkuddsgården till förmån för diakonin i Luleå domkyrkoförsamling. Barnens luciatåg kl. 13. Samma eftermiddag är det konsert i Mjölkuddskyrkan kl. 16 med Schola Cantorum och Luleå domkyrkoförsamlings stråkensemble.

Adventskonsert

Sångerskan Anna-Lotta Larsson och pianisten Andreas Landegren ger en adventskonsert med Mariakören i Stadsökyrkan den 1 december kl. 17. Fri entré.

Foto: Peter Knutson

Julspel

Närmare 2000 barn och skolpedagoger kommer att få möta Maria, Josef, Jesus och de vise männen när Nederluleå församlings pedagoger turnerar med sitt årliga julspel. Det är förskolor och skolor inom församlingen som bjuds på en teaterföreställning om den första julen.

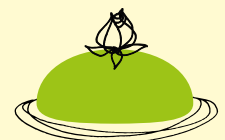
En annorlunda julklass

Tänk att "fira jul" på sjukhus. Ibland gör sjukdom att planer ändras, men det blir jul ändå. Kom och var med kl. 9.00-10.30 på julafton då vi går runt på sjukhusets avdelningar och sjunger julsånger!

Ingen övning behövs. Samling 08.30 i Sjukhuskyrkan. Trapphus K (mitten mot kiosken) plan 6.

Ändrade planer

Den invändiga restaureringen av Nederluleå kyrka kommer inte att kunna genomföras 2015. Det beror bland annat på att församlingen inväntar Länsstyrelsens tillstånd för vissa ombyggnationer och att det har visat sig att yttertakets måste åtgärdas först. Restaureringen invändigt blir därför förskjuten till 2016 eller 2017.

Strömbergsson, visning av bildspel med bilder från förr, med mera. Vill du berätta om något minne från Örnässets församlings verksamhet, ring Boel Paulin tel. 26 49 07.

- 18.00** Jubileumskonsert i Örnässets kyrka. Händels Messias del I och del II framförs av Luleå Kammarkör, orkester och solister: Emma Rönnlund, sopran, Katarina Fallholm, mezzo, Mats Carlsson, tenor och Staffan Sandlund, bas. Dirigent: Monica Wasberg. Fri entré.

Krönika Charlott Rehnman

Alla är vi barn

Alla är vi barn innerst inne. Allt har en början i barnet.
Innan vi ens var formade så fanns vi i Guds omtanke. Omslutna i moderlivet visste ingen av oss hur livet skulle bli.
Vi vaggades tryggt – om än världen utanför var farlig.
Vi visste inte om vi skulle födas till fattigdom eller leva i överflöd.
Skulle vi inte överleva ettårsdagen eller kanske bli hundra år?
Vi kände inte till hatets och våldets meningslöshet. I moderlivet fanns inget vi och dom.
Ingen religionstillhörighet eller landgräns.

Julen är den stora berättelsen om Guds kärlek; Frälsaren föddes med barnets alla behov av kärlek, fred och omsorg.
Jesus ropar; Abba! Fader! Han ropar på sin förälder och sitt ursprung.

Utan kontakt med barnet är vi tomma och fattiga. Men möter vi kärlekens blick sker ett underverk. Ömheten ger livsmod på nytt. Värmen återvänder.
Mat och näring och goda ord bygger upp. Omvårdnad ger nya krafter. Sången föds. Längtan efter liv och lärande växer sig starkare. Livsutrymmet växer och det blir lättare att leva och andas.
Vi orienterar oss tryggt mot omvärlden och framtiden.

Att ge varje barn en framtid utan våld är en omfattande utmaning.
Härhemma men också världen över; i Sydsudan och Colombia...
Alla är vi barn innerst inne – och där finns också ett rum och hjärta för andra.
Nu får vi dela med oss av det vi fått; tid, pengar, omsorg och uppmuntran.
Julen är kärlekens stora berättelse och de goda gåvornas tid; "Ge alla barn en framtid utan våld". En gåva som delas här och nu.
Gode Gud låt det bli verklighet!

*Charlott Rehnman,
domprost i Luleå
domkyrkoförsamling*

Foto: Anders Alm

Nytt om namn

Pär Landfors, projektledare för Kyrkan på Campus LTU, avslutar sin projektställning vid årsskiftet. *Victoria Svärdb*, präst i Kyrkbyn, har fått den nyinrättade tjänsten som universitetspräst vid LTU. Hon tillträder den 1 januari. Den nya prästen i Kyrkbyn heter *Maria Karlsson* och börjar den 7 januari.

Anne Simonsson har fått tjänsten som sverigefinsk präst i Luleå domkyrkoförsamling. Hon efterträder Roland Wälivaara som går i pension. Anne välkomnas vid gudstjänsten på Finlands självständighetsdag 6 december kl. 18 i Örnäs kyrka.

Maria Karlsson.

Foto: Susanne Kvarnblom

Anne Simonsson.

Foto: Henri Seppänen

Konsert och familjeftermiddag

Lördag 30 november är det konsert i domkyrkan kl. 15 med Domkyrkans ungdomskör, kören Nova och instrumentalister. Fri entré. Insamling till Svenska kyrkans julkampanj. Kl. 12-16 är det också familjeftermiddag i Gillestugan i Kyrkans hus, Nygatan 10, med sångstund och ljusständning kl. 13.30. Små och stora besökare kan julpyssla, fika och äta gröt, samt köpa Fairtradevaror.

Gudstjänst och julinsamling

Söndag 1 december kl. 11-14 är det gudstjänst och aktiviteter i domkyrkan. Medverkande: Anna-Stina Svedberg, präst, Damkören, Schola Cantorum samt Lena Stenlund och Mikael Jacobsson körledare. Insamling till Svenska kyrkans internationella arbete, försäljning av Fairtradeprodukter och servering av glögg och pepparkakor.

Har du det tungt ekonomiskt?

Det är inte alltid så lätt att få ekonomin att gå ihop. För dig som bor i Nederluleå församling och Luleå domkyrkoförsamling finns möjlighet att söka bidrag från diakonikassorna. Kontakta någon av församlingens diakoner för mer information, ring via växel 0920-27 70 00 (Nederluleå församling) eller 0920-26 48 00 (Luleå domkyrkoförsamling).

Ljusständning på Gammelstads kyrkogård

Vi erbjuder ljusständning inklusive ljus inför adventshelgerna, julhelgen och nyårshelgen. Vi använder gravljus för två och ett halvt dygn. Kostnaden är 350 kronor. Gör din beställning hos kyrkogårdsexpeditionen, tel. 0920-27 70 10 eller 27 70 43.

Julafton på Ungdomens Hus

Julafton kl. 20-24. För dig mellan 13 och 20 år. Välkommen till Ungdomens Hus, Nygatan 12 i Luleå. Julfika och julgodis. Tomten kommer!

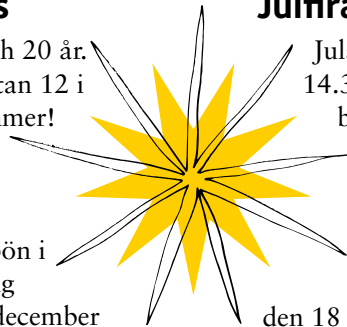
Julfrande i Hertsökyrkan

Julafton kl. 14. Firandet inleds med julbön i kyrkan, därefter glögg, julmat och trevlig samvaro. Bindande anmälan senast 18 december till Tuula Pekkala, tel. 0920- 26 49 16.

Julfrande i Porsökyrkan

Julafton kl. 11 Samling kring krubban. Kl. 12.00-14.30 Dans kring granen, jullunch, sång, pyssel och besök av tomten. Kostnad: Vuxna 75 kronor, familj 150 kronor. Gratis för barn under 12 år. Bidrag kan sökas från Nederluleå församlings diakonikassa. Prata med diakon Anna-Carin Roos, 0920-27 70 73.

Om du vill äta julmat, anmäl dig senast kl. 13 den 18 december till församlingsexpeditionen, 0920-27 70 00, eller anna-carin.roos@svenskakyrkan.se.

Kalender

MUSIK

30 november kl. 18

Vi sjunger in advent med Nederluleå ungdomskör. Nederluleå kyrka.

8 december kl. 16

Julkonsert med Alviks blandade kör. Nederluleå kyrka.

8 december kl. 16 och kl. 18

Julton. Traditionsenlig stor julkonsert, obs två tider. Luleå domkyrka.

13 december kl. 18

Luciagudstjänst med Friluffarna, barnkören m.fl. Alla barn är välkomna att vara med i luciatåget! Insamling till julkampanjen. Sörbykyrkan.

13 december kl. 19

Luciahögtid med Teen Gospel. Kollekt till förmån för Ria-center i Luleå. Servering. Stadsökyrkan.

13 december kl. 19

Luciakonsert med Nederluleå ungdomskör. Nederluleå kyrka.

14 december kl. 16

Julkonsert med Erik Westbergs vokalensemble. Fri entré. Luleå domkyrka.

15 december kl. 16

Julkonsert med Luleå-Gammelstads manskör och Mariakören. Nederluleå kyrka.

15 december kl. 18

Julkonsert med projektkören, kör och musiker från EFS Norrfjärden. Sörbykyrkan.

17 december kl. 12

Musik i entrén. Luleå-Gammelstads manskör sjunger in julen. Sunderby sjukhus.

20 december kl. 19.30

Julkonsert med Old Town Gospel. Inträde: 80 kr. Servering. Stadsökyrkan.

21 december kl. 18

Julen är här. Julkonsert med projektkör och solister. Bergnäskyrkan.

22 december kl. 16

Julkonsert med Luleå Domkyrkas Vokalensemble och Monica Wasberg. Fri entré. Luleå domkyrka.

22 december kl. 18

"Julen är här" Luleå Accordion club och kören Lyran under ledning av Sivert Wallmark och Göran Lindgren. Fri entré. Mjölkkuddskyrkan.

22 december kl. 18

Julkonsert med tenoren Johan Christensson, Nederluleå kyrkokör, musiker från Piteå och Luleå. Nederluleå kyrka.

26 december kl. 18

"Julens sånger och psalmer" med Mandakören, Luleå Musiksällskap och Göran Lindgren. Fri entré. Mjölkkuddskyrkan.

GUDSTJÄNST

1 december kl. 18

Adventsgudstjänst. Anna-Carin Roos och projekt-kören. Sörbykyrkan.

6 joulukuu klo 18

Itsenäisyyspäivän juhlanjumalanpalvelus Örnäsetin kirkossa, jonka jälkeen juhla Örnäsin seurakuntatalolla. Finlands självständighetsdag. Gudstjänst i Örnäsets kyrka, därefter firande i Örnäsgrården.

8 december kl. 11

Musikgudstjänst med nattvard. Kyrkokören Betula medverkar. Björkskatakyrkan.

12 december kl. 10.30

Vardagsgudstjänst med babysång. Servering av gröt och lussebullar. Mjölkkuddskyrkan.

15 december kl. 11

Familjemässa med julavslutning. Björkskatakyrkan.

15 december kl. 11

"Vi sjunger in julen" med Domkyrkans Damkör. Luleå domkyrka.

15 december kl. 13

Mässa på teckenspråk. Julgröt. Björkskatakyrkan.

15 joulukuu klo 14

Kauneimmat joululaulut Tuomiokirkossa. De vackraste julsångerna. Medverkande: Finska kören, Samuel Lind, musiker, Roland Wälivaara, präst, och Eila Kastu, diakon. Luleå domkyrka.

15 december kl. 18

"Vi sjunger in julen" med Pilgrimskören och Chorus Elina. Mjölkkuddskyrkan.

24 december kl. 11

Levande julkrubba. Bergnäskyrkan och Luleå domkyrka.

24 december kl. 11

Samling vid krubban. Nederluleå kyrka, Stadsökyrkan, Sörbykyrkan och Örnäsets kyrka.

24 december kl. 14

Julbön i Hertsökyrkan.

24 december kl. 17

Julbön i Luleå domkyrka.

24 december kl. 22

Julnattsmässa i Bergnäskyrkan, Porsökyrkan och Stadsökyrkan.

24 december kl. 23.30

Midnattsmässa i Mjölkkuddskyrkan och Örnäsets kyrka.

25 december kl. 5.30 och kl. 7

Julotta. Richard Marklund (kl. 5.30), Victoria Svärth (kl. 7), Andreas Söderberg. Nederluleå kyrka.

25 december kl. 7

Julotta i Luleå domkyrka och i Örnäsets kyrka.

25 december kl. 8

Julotta. Sörbykyrkan, Benzeliugården i Bensbyn, Brändöns missionshus, Mörögården i Mörön.

25 december kl. 9

Julotta i bygdegården i Börjelslandet.

25 joulukuu klo 11

Joulupäivän jumalanpalvelus Tuomiokirkossa. Juldagsgudstjänst. Luleå domkyrka.

1 januari kl. 00.30

Midnattsmässa. Luleå domkyrka.

MÖTESPLATSER

30 november kl. 9-11

Kvinnofrukost. Kvinnohistorier i ord och ton med Trion Ka TjinG och sångerskan Kicki Enquist. Kostnad: 50 kr. Anmälan senast 25 november via hemsidan. Petrigården, Gammelstad.

30 november kl. 12-16

Adventspyssel. 40 kr per person. Vi bjuder på glögg, julmust och pepparkakor. Stadsökyrkan.

1 december kl. 12.45

Högtidlighållande av Internationella Världsajdsdagen. Toni Ros talar om hur det är att leva som ung och hivpositiv. Olga Bard-rummet i Biblioteket i Kulturens Hus.

5 december kl. 19-21

Kallelse - personlig eller privat. Samtalskväll med Rolf Nilsson, pensionär och ideell medarbetare i Nederluleå församling. Prästgården, Gammelstad.

15 december kl. 14-18

Pyssel, mat och musikgudstjänst med luciatåg. Pär Landfors avtackas. Porsökyrkan.

OBS. Detta är ett urval av allt som händer i församlingarna. Läs mer på www.svenskakyrkan.se/lulea

Ge alla barn en framtid utan våld

Miljontals barn växer upp omgivna av våld, krig och konflikter. Därför har Svenska kyrkans julkampanj det mycket angelägna temat ”Ge alla barn en framtid utan våld”.

Kampanjen har som mål att samla in 34 miljoner kronor till Svenska kyrkans internationella arbete och pågår mellan första advent och trettonhelgen.

Skattereduktion för gåvor

Gåvor till Svenska kyrkan, och andra godkända organisationer, kan i vissa fall ge skattereduktion. Det innebär att du som privatperson kan skänka mer till Svenska kyrkans internationella arbete utan att det kostar dig mer. Ett enkelt sätt att uppfylla villkoren för skattereduktion är att bli månadsgivare och ge minst 200 kronor per månad under ett kalenderår till Svenska kyrkans internationella

arbete. Vill du veta mer om vad det innebär att vara månadsgivare kan du kontakta Svenska kyrkans givar-service, tel. 018-16 96 00, e-post: info@svenskakyrkan.se

Gratis adventskalender

En adventskalender kommer i år att delas ut i församlingarnas barngrupper. På baksidan av kalendern finns information om julkampanjen, en rolig fredsserie och ett smarrigt recept.

Om ditt barn inte är med i någon barngrupp så finns kalendern även att hämta gratis i församlingarnas kyrkor från första advent.

Webbshoppa gåvor

Ett snabbt sätt att skänka pengar till Svenska kyrkans internationella arbete är att gå in på www.svenskakyrkan.se/webbshop. Där kan man köpa symboliska julklappar och få fina gåvokort.

Här hittar du olika aktiviteter där vi samlar in pengar till julkampanjen

Populära tändsticksaskar

Liksom förra året kommer församlingarna att sälja askar med långa tändstickor under julinsamlingen. Askarna kostar 10 kronor styck.

13 december kl. 19. Medverkar gör även körledarna Monica Wasberg och Maria Ruottinkoski. I samband med lussandet blir det glöggservering och försäljning av Fairtradeprodukter.

Kulturcafé

Onsdag 4 december kl. 19 är det julkonsert med Qvinnokören Lapponica i Porsökyrkan. Fika 30 kr. Kvällen avslutas med aftonbön.

Toner i advent

Tisdag 3 december kl. 18 är det cafékväll med Urban Bjuhr och Niklas Thornéus i Balingegården.

Julkonsert

Sopranen Carina Stenberg och en vokalkvartett under ledning av Kari Engesnes ger en julkonsert i Nederluleå kyrka den 26 december kl. 16.

Loppis och palt

Loppmarknad, paltförsäljning, Fairtrade och konsert med tjejbandet Zebra står på programmet när det anordnas en församlingsdag i Björkskatakyrkan lördag 30 november kl. 9.30-15. Konserten är kl. 11. Vill du skänka saker till loppisen? Hör av dig till Lena Rosendahl, tel. 0920-26 49 06.

Luciahögtid

Barn- och ungdomskörerna Pax och Diskanten samt vuxenkören Ceciliakören sprider ljus i decembermörkret vid en Luciahögtid i Örnäsets kyrka fredag

Läs om fler evenemang i advent på sidorna 13–14

90
RENT
KONTROLL

**GE ALLA
BARN**
en framtid utan våld

**BLI
MÅNADSGIVARE!**

Anmäl dig på
www.svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan är en del av
actalliance

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

Hannas julpyssel

Här får du ett tips på ett julpyssel som passar såväl stor som liten. Det är dessutom enkelt, billigt och går snabbt att göra. Använd mallarna för att skapa snöflingor i olika mönster, eller använd din egen fantasi. Som hjälp för de yngre barnen går det att rita markeringar direkt på pärlplattan som barnet sen kan pärla efter. När du är färdig lägger du ett bakplåtspapper över pärlorna och stryker med ett strykjärn för att smälta samman snöflingan – stryker du på båda sidorna blir den lite stadigare. Snöflingorna kan du sedan hänga i julgranen, använda som glasunderlägg, limma på julkort eller dekorera julklapparna med.

Du behöver:
Rörpärlor
Pärlplatta
Bakplåtspapper
Strykjärn

Hanna Wallenberg
Foto: Anders Alm

